

Conta la tradició que una vegada, el rei estava en greu perill de morir, i que, per tal de ben refer-se, va anar a cercar salut per les contrades gironines, on va passar una llarga temporada.

El monarca va agradar-se de la sardana. Moltíssim. I, per això, diuen que la volia fer ballar per la noblesa i gent de categoria de la seva cort. D'altra banda, també explica la tradició que el rei, des de que la va conèixer, no va voler dansar res més.

El seu propòsit com cal suposar, de seguida es va escampar per tot arreu. Tothom parlava de la lluminosa idea del rei. I els empordanesos varen anar a trobar-lo, per tal de recomanar-li que adoptés llur sistema de ballar la sardana. El monarca, però, els va dir que els selvatans també l'havien anat a veure, a fi de demostrar-li que el seu estil era el millor...

—Tant l'empordanés com el selvatà —digué el rei—, m'agraden prou i els trobo prou bonics. Poseu-vos d'acord. Després, l'estil que trieu, jo l'adoptaré com a ball...

El raonament del monarca va semblar bé a tothom. Però ni els empordanesos ni els selvatans es varen entendre. Feren una gran assemblea; parlaren moltíssim... i, finalment, acordaren que uns i altres reunirien els millors balladors, els quals es congregarien en un punt donat. Allí, ballarien, cada u del seu estil, i veurien quin seria el més bó. I fou convingut aplegar-se al voltant de l'ermita dels Sants Metges i sota el seu redós, per ésser, aquest lloc de les Gavarres, partitoner entre l'Empordà i la Selva.

Segons es conta, cars amics, hi varen acudir dues cobles —una de cada contrada—, que tocaren catorze sardanes. Set per cobla. Tots les varen ballar totes. I, en acabar cada peça, el ballaire més notable de cada grup s'encarava amb l'altre i, ambdós alhora, es feien aquesta pregunta:

—No trobeu que el nostre estil és millor que el vostre i que, per tant, és de bona raó que sigui el que predomini...?

Aleshores, els dos consultats responien negativament, i decidien ballar una altra sardana, fins que les ballaren totes sense arribar a cap acord. Davant del cas, convingueren que uns i altres s'hi pensarien i farien cap a l'aplec dels Sants